

Bruxelles, 4. listopada 2019.
(OR. en)

12795/19

ENV 827
DEVGEN 188
ECO 103
SAN 418
PECHE 429
AGRI 482
IND 247
CHIMIE 128
ENER 454
RECH 451
TRANS 469

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Osmi program djelovanja za okoliš – preokrenimo trendove zajedno – zaključci Vijeća

Za delegacije se u Prilogu nalaze zaključci Vijeća o gore navedenom „Osmom programu djelovanja za okoliš – preokrenimo trendove zajedno”, kako ih je Vijeće usvojilo na 3716. sastanku održanom 4. listopada 2019.

Osmi program djelovanja za okoliš – preokrenimo trendove zajedno

– zaključci Vijeća

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI na to da programi djelovanja za okoliš, izrađeni zajedno sa svim relevantnim dionicima, više od 40 godina pružaju EU-u okvire politike za okoliš i klimu koji doprinose ostvarenju ciljeva u vezi s okolišem i integraciji okoliša u ostala područjima politika EU-a;

PODSJEĆAJUĆI na to da, na temelju odredaba članka 192. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), EU donosi programe djelovanja za okoliš u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom kako bi dao strateške smjernice i osigurao predvidljivo i usklađeno djelovanje za europsku politiku okoliša i klimatskih promjena;

PODSJEĆAJUĆI na Odluku Europskog parlamenta i Vijeća o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2020. „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta”¹ (Sedmi program djelovanja za okoliš), u kojem se određuje vizija za 2050. s diskursom u vezi s politikom okoliša i klimatskih promjena kao pokretačem zelenog rasta, zdravog planeta i poboljšanja blagostanja ljudi;

PODSJEĆAJUĆI na Program održivog razvoja do 2030. Ujedinjenih naroda, ciljeve održivog razvoja i Komisijin dokument za razmatranje „Prema održivoj Europi do 2030.”;

¹ SL L 354 od 28.12. 2013., str. 171.

PODSJEĆAJUĆI na Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime, Pariški sporazum o klimatskim promjenama iz prosinca 2015., Komisijinu komunikaciju „Čist planet za sve”, kojom se predstavlja strateška dugoročna vizija za prosperitetno, suvremeno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo EU-a do 2050. i specijalno izvješće IPCC-a „Globalno zatopljenje od 1,5 °C”;

PODSJEĆAJUĆI na nalaze Globalnog izvješća IPBES-a o procjeni biološke raznolikosti i uslugama ekosustava iz 2019., kojim se upozorava da se stanje prirode na globalnoj razini pogoršava dosad neviđenim tempom u ljudskoj povijesti i da se brzina izumiranja vrsta povećava, uz štetne učinke na dobra i usluge koje pruža priroda i za ljude širom svijeta;

PODSJEĆAJUĆI na Globalne izglede za okoliš 6, Globalne izglede u području kemikalija II., Globalne izglede za resurse 2019. i godišnja izvješća o pokazateljima okoliša Europske agencije za okoliš;

PODSJEĆAJUĆI na novi strateški program za razdoblje 2019. – 2024. što ga je Europsko vijeće donijelo 20. lipnja 2019., u kojem se ustraje na hitnoj potrebi za izgradnjom klimatski neutralne, zelene, pravedne i socijalne Europe;

PODSJEĆAJUĆI na namjeru izabranog predsjednika Komisije da predstavi europski zeleni dogovor;

PODSJEĆAJUĆI na Rezoluciju Europskog parlamenta o provedbi Sedmog programa djelovanja za okoliš i Mišljenje Odbora regija „Prema Osmom programu djelovanja za okoliš”;

PODSJEĆAJUĆI na zaključke Vijeća:

- Prema sve održivijoj Uniji do 2030.²,
- Prema strategiji Unije za održivu politiku o kemikalijama³,
- Više kružnosti – prijelaz na održivo društvo⁴,

² Dok. 8286/19.

³ Dok. 10713/19.

⁴ Dok. 12791/19.

1. NAGLAŠAVA da su funkcionalni ekosustavi i usluge koje se s pomoću njih pružaju temelj za pravično, zdravo i prosperitetno društvo te ISTIČE hitnu potrebu za djelovanjem s obzirom na to da je prijedeno nekoliko granica planeta i jer klimatske promjene, onečišćenje, gubitak biološke raznolikosti i sve veća potražnja za prirodnim resursima ugrožavaju blagostanje i izgled sadašnjih i budućih naraštaja; USTRAJE na tome da se time što se ne djeluje odmah dovodi do visokih troškova za okoliš, ljudsko zdravlje, blagostanje i gospodarstvo; PODSJEĆA na to da je Unija predana visokoj razini zaštite okoliša i zdravlja ljudi, poboljšanju kvalitete okoliša i borbi protiv klimatskih promjena;

Evaluacija Sedmog programa djelovanja za okoliš

2. POZDRAVLJA Komisijino izvješće o evaluaciji Sedmog programa djelovanja za okoliš;
3. POTVRĐUJE glavne nalaze Komisijina izvješća, prema kojima su vizija za 2050. i tri tematska prioriteta⁵ još uvijek aktualni; međutim, VEOMA JE ZABRINUTO zbog toga što u područjima politike okoliša i klimatskih promjena i dalje postoje veliki izazovi;
4. PRIMJEĆUJE da se u evaluaciji utvrđuje određen napredak na ostvarenju ciljeva postavljenih Sedmim programom djelovanja za okoliš i da je najmanji napredak ostvaren na djelovanjima povezanim s prirodnim kapitalom, okolišem i zdravljem, provedbom i integriranjem problema povezanih s okolišem u ostale politike;

⁵ Zaštita, očuvanje i povećanje prirodnog kapitala Unije; pretvaranje Unije u resursno učinkovito, zeleno i konkurentno gospodarstvo s niskom razinom emisija CO₂; i zaštita građana Unije od pritisaka i opasnosti za njihovo zdravlje i blagostanje koji su povezani s okolišem.

5. DIJELI nalaz evaluacije da se Sedmim programom djelovanja za okoliš donosi značajna dodana vrijednost u području politike okoliša i klimatskih promjena; u tom kontekstu NAGLAŠAVA da se u Sedmom programu djelovanja za okoliš utvrđuje dobro osmišljena strategija, stvaraju se snažne i usklađene poveznice s nacionalnim strategijama, doprinosi se predvidljivijem, bržem i bolje koordiniranom djelovanju u području politike okoliša i klimatskih promjena te se omogućuje da EU iznosi jedinstveno stajalište u međunarodnim pregovorima o okolišu;
6. PODSJEĆA na to da Sedmi program djelovanja za okoliš traje do 31. prosinca 2020.; POZIVA Komisiju i države članice da pojačaju napore za dovršetak djelovanja u okviru prioriteta ciljeva, osobito u pogledu područja prirodnog kapitala, biološke raznolikosti i usluga ekosustava, zdravlja, onečišćenja zraka, kvalitete vode, opasnih kemikalija i ulaganja; POTIČE Komisiju da bez daljnje odgode predstavi strategiju Unije za netoksični okoliš, u bliskoj suradnji s državama članicama i institucijama Unije, u skladu sa Sedmim programom djelovanja za okoliš i zaključcima Vijeća pod naslovom „Prema strategiji Unije za održivu politiku o kemikalijama”, kojom će se u potpunosti obuhvatiti pitanja povezana s endokrinim disruptorima, kombiniranim učincima kemikalija i nanomaterijalima;

Osmi program djelovanja za okoliš

7. POZIVA Komisiju da najkasnije do početka 2020. predstavi ambiciozan i usmjeren prijedlog Osmog programa djelovanja za okoliš za razdoblje 2021. – 2030. kako bi se izbjegao prekid kontinuiteta između Sedmog programa djelovanja za okoliš i Osmog programa djelovanja za okoliš, kako je propisano člankom 4. Odluke o Sedmom programu djelovanja za okoliš; i NAGLAŠAVA da se Osmi program djelovanja za okoliš treba temeljiti na nalazima izvješća o evaluaciji Sedmog programa djelovanja za okoliš, kao i na najnovijim znanstvenim spoznajama i znanju, uključujući izvješće „Europski okoliš – stanje i izgledi u 2020.” (SOER 2020.), uzimajući u obzir raznolikost situacija u raznim regijama Unije i članak 191. stavak 3. UFEU-a;

8. POZIVA Komisiju da, u tom smislu, ponovo odredi ili utvrdi zajedničke prioritetne ciljeve za strateško djelovanje u okviru Osmog programa djelovanja za okoliš, zadržavajući viziju za 2050. iz Sedmog programa djelovanja za okoliš te da pri tome također ostane jasno usredotočena na ostvarivanje konkretnih rezultata što je prije moguće, a najkasnije do 2030., tako da Osmi program djelovanja za okoliš bude temelj politike u vezi s okolišem za provedbu Programa 2030. u EU-u; u tom smislu ISTIČE hitnu potrebu za ubrzavanjem provedbe Programa 2030. kako na svjetskoj tako i na unutarnjoj razini, kao glavnog prioriteta EU-a, u korist njegovih građana i da očuva njegovu vjerodostojnost u Europi i svijetu;
9. POZIVA Komisiju da u Osmom programu djelovanja za okoliš uključi dobro definiran mehanizam za praćenje kako bi se osiguralo preuzimanje odgovornosti i ispunjavanje obveza te jasne pokazatelje za mjerenje napretka na temelju rezultata; taj mehanizam praćenja trebao bi se temeljiti na postojećim mehanizmima izvješćivanja i prikupljanja podataka (kao što su Pregled aktivnosti u području okoliša (EIR), europski semestar, SOER, ciljevi održivog razvoja i drugi) uz istodobno izbjegavanje udvostručavanja i dodatnog administrativnog opterećenja za države članice i druga tijela koja podnose izvješća; nadalje, u Osmi program djelovanja za okoliš trebalo bi uključiti preispitivanje u sredini razdoblja u 2024. kako bi se omogućio pregled stanja i kako bi se riješila novonastala pitanja povezana s okolišem;
10. SMATRA da bi Osmi program djelovanja za okoliš trebao biti relevantan za sve dionike i da bi se njime trebali bolje integrirati različite razine upravljanja, svi relevantni akteri i nova partnerstva, kao i razvoj događaja u međunarodnim sporazumima; ISTIČE da je u okviru Osmog programa djelovanja za okoliš potrebno baviti se upravljanjem okolišem, uključujući pitanja kao što su transparentnost, informiranje, sudjelovanje javnosti i pristup pravdi; NAGLAŠAVA potrebu za poboljšanjem provedbe, primjene zakonodavstva Unije, informiranja, komunikacije s javnošću te podizanja svijesti javnosti; PRIMJEĆUJE da je potrebno olakšati razmjenu znanja i iskustava i najbolje prakse te pružiti potporu tijelima vlasti u njihovim naporima na provedbi i primjeni zakonodavstva o okolišu;

11. ISTIČE sistemsku prirodu europskih izazova u području klime i okoliša te potrebu da se radi na paketima politika sa širom perspektivom održivosti, uz integriranje triju dimenzija održivog razvoja, u potpunosti iskorištavajući mogućnosti za zajedničke koristi i sinergije među različitim politikama zaštite okoliša, uključujući one koje se odnose na klimu, prirodu i biološku raznolikost, kvalitetu zraka i zdravo životno okruženje, vodne resurse i kružno gospodarstvo te uvođenje ekološke dimenzije, kako je utvrđeno u Komisijinu dokumentu za razmatranje o ciljevima održivog razvoja, s posebnim naglaskom na trgovinu, poljoprivredu i hranu, šumarstvo, ribarstvo, energetiku, rudarstvo, industriju, civilnu zaštitu, zgrade, infrastrukturu, digitalnu politiku i politiku mobilnosti; NAGLAŠAVA da je potrebno dati prednost mjerama za održivu zelenu tranziciju koja je pravična i bolje integrira okolišne i klimatske aspekte u oblikovanje socijalne, ekonomske i financijske politike EU-a;
12. NAGLAŠAVA važnost jačanja financiranja politika okoliša te sigurnog i održivog financiranja za zelenu tranziciju; ISTIČE važnost odgovornih poduzeća koja u svojim poslovnim planovima integriraju ciljeve u vezi s okolišem; u tom pogledu ISTIČE potrebu za mobilizacijom privatnih i javnih ulaganja za zelenu tranziciju, potrebu za internalizacijom vanjskog okoliša i socijalnih troškova u tržišnim cijenama te potrebu za postupnim ukidanjem subvencija štetnih za okoliš; DODATNO ISTIČE ključnu ulogu Obzora Europa u poticanju inovacija i disruptivnih tehnologija za zelenu tranziciju; PODRŽAVA provedbu Akcijskog plana o financiranju održivog rasta koja je u tijeku, posebno u pogledu okvira za olakšavanje održivih ulaganja;

13. ISTIČE važnost zaštite zdravlja naših građana, s posebnim naglaskom na poboljšanju kvalitete zraka, kvalitete vode i sprječavanje ili svodenje na najmanju moguću mjeru izloženosti svim tvarima koje izazivaju zabrinutost, a osobito posebno zabrinjavajućim tvarima (SVHC) koje se stavljaju na tržište ili su ispuštene u okoliš širom Europe;
14. ISTIČE potrebu za ubrzavanjem tranzicije prema resursno učinkovitom, kružnom, netoksičnom, sigurnom i klimatski neutralnom gospodarstvu sa sigurnim i održivim obrascima proizvodnje i potrošnje te da se osigura da se osmišljavanjem konkurentnosti, industrijske, trgovinske i digitalne politike EU-a također doprinosi tom cilju; u tom pogledu ISTIČE važnost kretanja prema ciklusima netoksičnih kružnih materijala poboljšanjem ekološkog dizajna proizvoda i što većom upotrebom održivih obnovljivih i sekundarnih sirovina koje su sigurne za zdravlje ljudi i okoliš; i POZIVA Komisiju da osmisli novi akcijski plan za kružno gospodarstvo i dugoročni strateški okvir, uključujući zajedničku viziju, za kružno gospodarstvo;
15. POZIVA Komisiju da osigura usklađenost Osmog programa djelovanja za okoliš s ciljem Pariškog sporazuma da nastavi napore za ograničenje porasta temperature na 1,5 °C i s budućom dugoročnom strategijom EU-a za klimatsko neutralno gospodarstvo;
16. ISTIČE potrebu za poduzimanjem hitnih dodatnih mjera za zaštitu i obnovu kopnene, slatkovodne i morske biološke raznolikosti i usluga ekosustava, promicanjem rješenja temeljenih na prirodi i nastavak promicanja održivog upravljanja tlo; te POZIVA Komisiju da odgovori na izazove istaknute u izvješću IPBES-a 2019. o globalnom izvješću o procjeni biološke raznolikosti i usluga ekosustava, uključujući pet glavnih pokretača gubitka biološke raznolikosti;

17. ISTIČE potrebu da se u Osmi program djelovanja za okoliš uključe ambiciozni, realistični i mjerljivi ciljevi u pogledu biološke raznolikosti, da se osigura primjereno i dosljedno financiranje za biološku raznolikost, da se i dalje radi na skupu pokazatelja kako bi se na odgovarajući način mogli evaluirati rezultati te da se doprinese Programu održivog razvoja do 2030.; PREPOZNAJE potrebu za potpunom integracijom i uključivanjem biološke raznolikosti u sektorske politike, među ostalim i s pomoću sektorskih planova djelovanja usmjerenih na pokretače gubitka biološke raznolikosti; POZIVA Komisiju da revidira strategiju EU-a o biološkoj raznolikosti uzimajući u obzir rezultate Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti u 2020.;
18. NAGLAŠAVA prednosti promicanja vrijednosti EU-a i ekoloških standarda EU-a na globalnoj razini, ne samo kako bi se zaštitio međunarodni poredak koji se temelji na pravilima, već i kao predvodnik u zelenoj i uključivoj gospodarskoj tranziciji, čime se EU-u pomaže u oblikovanju globalnih standarda i iskorištavanju koristi od snažne konkurentske prednosti; ISTIČE da je potrebno zaštititi europske standarde i osigurati da trgovinska politika bude više u skladu s vrijednostima održivog razvoja EU-a, uključujući borbu protiv klimatskih promjena i gubitka biološke raznolikosti;
19. ISTIČE potencijal digitalizacije i novih tehnologija, kao što su satelitski podaci, daljinsko istraživanje i umjetna inteligencija; POTIČE Komisiju da se sustavno bavi mogućnostima i mogućim rizicima i izazovima digitalne transformacije; NAGLAŠAVA potrebu za poboljšanjem prikupljanja, analize i upotrebe podataka te za iskorištavanjem potencijala agregiranih podataka za postizanje rezultata, povećanje baze znanja, poticanje ekoloških inovacija i pretvaranje zelene tranzicije u priliku putem novih poslovnih modela, procesa, proizvoda i usluga; POTIČE Komisiju i države članice da poboljšaju pristup podacima i informacijskim sustavima koji se odnose na okoliš kao i njihovu upotrebu te da promiču najbolje prakse;

20. NAGLAŠAVA potrebu za uključivanjem civilnog društva, uključujući mlade ljude, privatni sektor i akademsku zajednicu, u aktivni dijalog i prije usvajanja Osmog programa djelovanja za okoliš i za cijelo vrijeme njegova trajanja; NAGLAŠAVA ključnu ulogu gradova u provedbi programa djelovanja za okoliš i poticanje sudjelovanja javnosti.
-